

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krystyna Bednarczyk (przewodniczący)

SSN Zbigniew Hajn

SSA Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku K. O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 stycznia 2006 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 sierpnia 2005 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił apelację wnioskodawcy K. O. jako wniesioną po terminie.

W sprawie organ rentowy odmówił ubezpieczenia społecznego zainteresowanej D. K. z tej przyczyny, że zawarła z K. O. umowę o pracę dla pozoru celem uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 29.09.2003r. oddalił odwołanie K. O. od tej decyzji. Po ogłoszeniu wyroku złożył on wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku. Sąd Okręgowy wysłał je wnioskodawcy przesyłką pocztową na adres podany przezeń w odwołaniu „D. 10, 76-211 O.” i po dwukrotnym awizowaniu przesyłka pozostawiona

została w aktach ze skutkiem doręczenia w dniu 19.02.2004r. Wnioskodawca w dniu 20.04.2004r. stawił się do Sądu Okręgowego i uzyskał odpis wyrok z uzasadnieniem. Apelację wniósł w dniu 4.05.2004r.

Sąd Apelacyjny zaskarżonym postanowieniem odrzucił apelację na podstawie art. 373 k.p.c. jako wniesioną po terminie. Stwierdził, że wyrok z uzasadnieniem został doręczony wnioskodawcy po dwukrotnym awizowaniu przez pocztę (w dniach 4. i 12.02.2004r.) w dniu 19.02.2004r. w trybie art. 139 § 1 k.p.c. i przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.06.1999r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym. Termin do wniesienia apelacji upłynął zatem 4.03.2004r. Natomiast doręczenie wnioskodawcy wyroku z uzasadnieniem w dniu 20.04.2004r. należało traktować jedynie jako kolejne doręczenie nie mogące skutkować ponownym otwarciem terminu do zaskarżenia wyroku.

W zażaleniu wnioskodawca zarzucił niewłaściwe stosowanie przepisów postępowania z tego względu, że odpis wyroku z uzasadnieniem został mu skutecznie doręczony dopiero 20.04.2004r. Wcześniejsze doręczenie nie było skuteczne, gdyż podał inny adres tymczasowy „C. 69-108 ul. S.a 22” i w Sądzie Okręgowym „po przeprowadzeniu ustaleń w zakresie prawidłowości podanego adresu ustalono, że faktycznie z winy pracownika Sądu nie odnotowano nowego adresu w aktach sprawy, natomiast pracownik Sądu przyznał, że faktycznie ubezpieczony taki adres podawał. Mając to na uwadze Sąd zmienił zarządzenie” o doręczeniu zastępczym. Skoro więc Sąd uchylił swoje wcześniejsze zarządzenie i pouczył wnioskodawcę, że termin do apelacji liczony jest od dnia 21.04.2004r. to została wniesiona w terminie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie uzasadnia uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Wobec jego zarzutów chodzi o następstwo zdarzeń, które wynika z akt sprawy i do którego bezpośrednio nawiązuje skarżący oraz o ich prawną ocenę, które to zostały pominięte w argumentacji przyczyn odrzucenia apelacji.

Przed wszystkim należy wyjść od stwierdzenia, że powołane przez Sąd Apelacyjny przepisy o zastępczym doręczeniu przesyłki sądowej mogą być stosowane tylko wtedy gdy nie jest możliwe doręczenie jej w zwykły sposób.

Inaczej mówiąc przepisy art. 133 § 1, art. 135 i art. 136 § 1 i § 2 k.p.c. wyprzedzają stosowanie przepisu art. 139 § 1 k.p.c.

Dla takiej wyjściowej oceny znaczenie mają okoliczności, które wnioskodawca podaje w zażaleniu. Przede wszystkim jego twierdzenie, że podał Sądowi Okręgowemu inny adres do doręczeń i że tylko z winy pracownika Sądu jego nowego adresu nie odnotowano w aktach sprawy.

Twierdzenia tego nie można było pominąć lub zakładać, że jest nieistotne, skoro Sędzia w Sądzie Okręgowym w swoim zarządzeniu z dnia 20.04.2004r. wyraźnie napisał, że uchyła zarządzenie o doręczeniu zastępczym albowiem „K. O. wskazał inny adres do doręczeń” (karta 76 akt sprawy).

Brak zapisu w aktach o innym adresie wnioskodawcy wcale nie oznacza, że nie podał innego adresu do doręczeń. Prócz zarządzenia Sędziego pośrednio wskazywałaby na to treść notatki pracownika Sądu (karta 78).

Ustalanie daty prawidłowego doręczenia wnioskodawcy odpisu wyroku z uzasadnieniem na tle takich zarzutów i okoliczności sprawy staje się więc w pierwszej kolejności sferą faktu. Każdorazowo jednak prawidłowe ustalenia w tym przedmiocie obciążają Sąd, który musi wykazać, że właściwie i w określonym terminie doręczył stronie pismo sądowe. Ciężar dowodu zasadniczo nie spoczywa tu na stronie. Jeżeli więc w sprawie zachodzą znaczne wątpliwości to w jej obecnym stanie stwierdzenie, że apelacja została wniesiona po terminie było co najmniej przedwczesne, jeśli w ogóle uzasadnione.

Sprawa wymaga więc wyjaśnienia z uwzględnieniem zarzutów i okoliczności przedstawianych przez wnioskodawcę oraz ustaleń wynikających z wiedzy Sędziego który uchylił zarządzenie o doręczeniu zastępczym lub innego pracownika Sądu, w kwestii czy i kiedy prawidłowo doręczono wnioskodawcy odpis wyroku z uzasadnieniem.

Z tych motywów Sąd Najwyższy zdecydował o uchyleniu postanowienia o odrzuceniu apelacji na podstawie art. 393¹³ § 1 w zw. z art. 393¹⁸ § 2 i § 3 k.p.c.